

ДО
ДОЦ. Д-Р ИВАН Н. ИВАНОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОМИСИЯТА ЗА
ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ

ДОКЛАД

от

дирекция „Електроенергетика и топлоенергетика“ и дирекция „Правна“

Относно: *проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 1 от 14.03.2017 г. за регулиране на цените на електрическата енергия*

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,

Във връзка със законово вменените й правомощия, регламентирани в чл. 36, ал. 3 от Закона за енергетиката (ЗЕ), Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР, Комисията) е приела Наредба № 1 от 14.03.2017 г. за регулиране на цените на електрическата енергия (НРЦЕЕ, Наредбата), която е обнародвана в ДВ, бр. 25 от 24.03.2017 г.

Със Закона за изменение и допълнение на Закона за енергетиката, обнародван в ДВ, бр. 41 от 21.05.2019 г. (ЗИД на ЗЕ), са извършени съществени промени в Закона за енергетиката (ЗЕ) и в Закона за енергията от възобновяеми източници (ЗЕВИ), част от които налагат подзаконовите актове по прилагането им, в т.ч. и НРЦЕЕ, да се приведат в съответствие със закона в срок до 30 юни 2019 г. (§ 32, ал. 1 от Преходните и заключителни разпоредби на ЗИД на ЗЕ).

Предвид гореизложеното, със Заповед № 3-Е-96 от 22.05.2019 г. на председателя на КЕВР е сформирана работна група, която да изготви доклад и проект на Наредба за изменение и допълнение на НРЦЕЕ (проект на НИД на НРЦЕЕ) в съответствие с чл. 28 от Закона за нормативните актове (ЗНА).

След обсъждане и анализ на относимите факти и обстоятелства се установи следното:

Съгласно чл. 28, ал. 1 и ал. 2 от ЗНА, в редакцията обн. ДВ, бр. 34 от 2016 г., в сила от 4.11.2016 г., проектът на нормативен акт се внася за обсъждане и приемане от компетентния орган заедно с мотивите, съответно доклада към него и предварителната оценка на въздействието по чл. 20 от ЗНА, като мотивите, съответно докладът, следва да съдържат: причините, които налагат приемането; целите, които се поставят; финансовите и други средства, необходими за прилагането на новата уредба; очакваните резултати от прилагането, включително финансовите, ако има такива; анализ за съответствие с правото на Европейския съюз. Предвид разпоредбата на § 5 от ПЗР към ЗНА, за приеманите от КЕВР подзаконовни нормативни актове не се изисква изготвяне на предварителна оценка на въздействието по чл. 20 от ЗНА.

Във връзка с горното е изготвен проект на НИД на НРЦЕЕ и мотиви за неговото приемане, които са изложени по-долу в настоящия доклад.

1. Причини, които налагат приемането на НИД на НРЦЕЕ:

С измененията и допълненията на ЗЕ (обн. ДВ, бр. 41 от 21.05.2019 г.) се пристъпва към следващ етап от либерализацията на пазара на електрическа енергия, като задължението на производителите на електрическа енергия, произвеждана от възобновяеми източници (ВИ) и от високоефективно комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия (ВЕКП) да продават цялото произведено количество електрическа енергия на различните сегменти на организирания борсов пазар следва да се прилага и спрямо тези, с обща инсталирана мощност от 1 MW до 4 MW. В тази връзка и за тази група производители отпада досега съществуващият модел на задължително изкупуване на произведената електрическа енергия от ВИ и от ВЕКП. На КЕВР са делегирани допълнителни правомощия, свързани с определянето на премии за електрическата енергия от ВИ и от ВЕКП, произведена от централи с обща инсталирана електрическа мощност 1 MW и над 1 MW.

С допълнението на чл. 104 от ЗЕ с нова ал. 2 се въвежда яснота относно лицата, които дължат цени за достъп и/или за пренос до/през електропреносната и електроразпределителните мрежи, в т.ч. и в случаите на износ на електрическа енергия с произход Р България. Това допълнение на ЗЕ от своя страна налага изменение на разпоредбите в НРЦЕЕ, имащи отношение към утвърждаване на съответните цени, респективно ценообразуващите им елементи.

Във връзка с изменението на чл. 35а, ал. 2 от ЗЕ е необходимо съответните разпоредби на НРЦЕЕ, уреждащи образуването на цената за задължения към обществото, да се приведат в съответствие с посочените изменения на ЗЕ.

Отделно от горното, при прилагането на НРЦЕЕ в производствата по утвърждаване на цени са установени празноти и неточности в съществуващата редакция на акта, във връзка с определянето на компонентата за дейността „снабдяване с електрическа енергия от краен снабдител“, както и по отношение на лицата, имащи право да предоставят студен резерв, и формирането на размера на пределната стойност на разходите на оператора на електропреносната мрежа за закупуване на разполагаемост за студен резерв и услуги. В тази връзка е необходимо прецизиране на съответните разпоредби, с цел правилното, точното и безпротиворечивото им прилагане.

След разглеждане и анализ на необходимите изменения и допълнения на Наредбата се установи, че същите не са в такава степен многобройни и важни и не налагат отмяна и приемане на изцяло нова НРЦЕЕ, като е достатъчно отразяването им в действащата такава.

2. Целите, които се поставят:

С проекта на НИД на НРЦЕЕ се цели привеждането на акта в съответствие с последните изменения и допълнения на ЗЕ и ЗЕВИ, свързани с разширените правомощия на КЕВР в областта на ценовото регулиране, посочени по-горе.

Чрез измененията на чл. 2, ал. 2, чл. 27, ал. 1 и чл. 30а се постига практическо реализиране на целите на законодателя, съдържащи се в ЗИД на ЗЕ, обн. ДВ, бр. 41 от 21.05.2019 г., а именно: продължаване на либерализацията на пазара на електрическа енергия и създаването на предпоставки за включването на националния пазар на електрическа енергия към общия енергиен пазар на Европейския съюз.

С цел яснота и безпротиворечивост при прилагането на НРЦЕЕ са направени промени в чл. 10, ал. 4 и чл. 5, чл. 11, ал. 5, чл. 27а и чл. 38, ал. 1.

Във връзка с допълнението на чл. 104 от ЗЕ с нова ал. 2 са изменени чл. 26 и 29 от Наредбата, с което се цели по-справедливо разпределение на съответните разходи между лицата, които ги предизвикват, респективно допринася за реализиране на принципите, заложи в чл. 23, т. 4 и т. 5 от ЗЕ

3. Финансови и други средства, необходими за прилагането на новата уредба:

Прилагането на проекта на НИД на НРЦЕЕ не е обвързано с разходи за държавния бюджет.

4. Очаквани резултати от прилагането:

В резултат от приемането на проекта на НИД на НРЦЕЕ Наредбата ще бъде приведена в съответствие с последните изменения и допълнения на ЗЕ и ЗЕВИ. С акта ще продължи въвеждането на реалното участие на производители на електрическа енергия от ВИ и от ВЕКП с обща инсталирана електрическа мощност 1 MW и над 1 MW, на организирания борсов пазар, което ще способства за продължаване на текущия процес по поэтапно преминаване от пазар по регулирани цени към пазар по свободно договорени цени.

На следващо място промяната в начина на формиране на цените за достъп и пренос ще способства за правилното и справедливо разпределение на съответните разходи за мрежови услуги между лицата, които реално ги предизвикват, както и ще улесни търговията с електрическа енергия в региона. Също така отпадането на цените за достъп и пренос до/през електропреносната мрежа за изнасяната електрическа енергия е една от предпоставките за бъдещото обединение на българския с регионалните пазари на електрическа енергия.

В допълнение с НИД на НРЦЕЕ ще се насърчи производството на електрическа енергия от ВИ, както и ще се постигне по-точно и правилно формиране на цените за дейностите снабдяване с електрическа енергия от краен снабдител и за достъп до електропреносната мрежа, като се отчете участието на потребителите на електрическа енергия в предоставянето на услугата „студен резерв“.

5. Анализ за съответствие с правото на Европейския съюз:

Предложеният проект на НИД на НРЦЕЕ е в съответствие и не нарушава основни права и принципи от правото на Европейския съюз в това число: Директива 2009/72/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно общите правила на вътрешния пазар на електрическа енергия, Директива 2012/27/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. относно енергийната ефективност и Директива 2009/28/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2009 г. за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и за изменение. Проектът е съобразен и с Регламент (ЕО) № 714/2009 г. на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 година относно условията за достъп до мрежата за трансграничен обмен на електроенергия и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1228/2003 (Регламент (ЕО) № 714/2009 г.) и мрежови кодекси, приети от създадената с Регламент (ЕО) № 714/2009 г.

При одобряване на предложения проект следва да бъде проведена процедура в съответствие с разпоредбите на ЗНА, на Административнопроцесуалния кодекс и на ЗЕ. Проектът на НИД на НРЦЕЕ следва да бъде публикуван на интернет страницата на КЕВР, ведно с доклада, съдържащ мотивите, както и на Портала за обществени консултации. Следва да бъде проведено обществено обсъждане на проекта, като на заинтересованите лица бъде предоставен подходящ срок за изразяване на становища и предложения по проектите.

Съгласно § 32, ал. 1 от ПЗР на ЗИД на ЗЕ КЕВР следва в срок до 30 юни 2019 г. да приведе подзаконовите нормативни актове по прилагането на ЗЕ със ЗИД на ЗЕ. На следващо място ЗИД на ЗЕ е обнародван в ДВ, бр. 41 от 21.05.2019 г. Също така следва да се има предвид, че регулаторния/ценовия период на енергийните предприятия, чиито цени подлежат на регулиране по ЗЕ, съгласно т. 14 от § 1 от Допълнителната разпоредба на НРЦЕЕ започва от първи юли на съответната година. В тази връзка съществува необходимост съответните ценови решения на Комисията да са съобразени с измененията на ЗЕ, ДВ, бр. 41 от 21.05.2019 г., поради което се налага да е налице и влязла в сила НИД на НРЦЕЕ преди 01.07.2019 г.

От горното следва, че за КЕВР е невъзможно да проведе процедурата, регламентирана в чл. 26, ал. 4, изр. първо от ЗНА, предвиждаща 30-дневен срок за предложения и становища по проекта на НИД на НРЦЕЕ от публикуването му за обществени консултации, поради което е необходимо да се приложи предвидената в чл. 26, ал. 4, изр. второ възможност Комисията да определи друг срок, но не по-кратък от 14 дни. С оглед влизането в сила на НИД на НРЦЕЕ преди 01.07.2019 г. е целесъобразно срокът по чл. 26, ал. 4, изр. второ от ЗНА да бъде 14 дни.

Предвид гореизложеното и на основание чл. 14 и чл. 36, ал. 3 от Закона за енергетиката, чл. 26 от Закона за нормативните актове, чл. 43, ал. 1 и ал. 6, чл. 49 и чл. 51 от Правилника за дейността на Комисията за енергийно и водно регулиране и на нейната администрация, предлагаме на Комисията да вземе следните

РЕШЕНИЯ:

1. Да приеме настоящия доклад;
2. Да приеме проект на НИД на НРЦЕЕ;
3. Да насрочи обществено обсъждане на проекта на НИД на НРЦЕЕ, като датата и часът на общественото обсъждане бъдат публикувани на интернет страницата на Комисията за енергийно и водно регулиране;
4. Да публикува проекта на НИД на НРЦЕЕ, ведно с доклада, на интернет страницата на Комисията за енергийно и водно регулиране и на Портала за обществени консултации.
5. Да определи 14-дневен срок за предложения и становища във връзка с публикувания проект на НИД на НРЦЕЕ на Портала за обществени консултации.

Приложение: Проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 1 от 14.03.2017 г. за регулиране на цените на електрическата енергия.